

Reactie BK op Internetconsultatie Wijziging van de Wet kinderopvang ivm ouderparticipatiecrèches

Kinderopvang is essentieel voor ouders in het spitsuur van hun leven. Kinderopvang faciliteert en helpt ouders bij het combineren van werk of andere voor hen belangrijke activiteiten met de zorg voor een gezin. Bovendien draagt de professionele kinderopvang bij aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Beide functies zijn van groot belang en versterken elkaar. Voor de Nederlandse economie en samenleving is kinderopvang dan ook onmisbaar, zowel in het hier en nu voor de ouders als op langere termijn voor de kinderen zelf.

De kinderopvang is een zich steeds verder professionaliserende sector, die aan een behoorlijk pakket van wettelijke kwaliteits- en veiligheidseisen moet voldoen. Binnen deze overheidsregulering is er marktwerking, waardoor er een zeer divers aanbod is ontstaan. Daarmee wordt de keuzevrijheid van ouders bevorderd.

Met het opnemen van de ouderparticipatiecrèches (OPC's) binnen de huidige wettelijke kaders voor de kinderopvang lijkt een nog grotere keuzevrijheid voor ouders te ontstaan. Het uitgangspunt van bevordering van keuzevrijheid is positief, maar in dit geval wellicht niet noodzakelijk en mogelijk zelfs onwenselijk. Het is goed dat de OPC's moeten voldoen aan de meeste wettelijke eisen op het gebied van kwaliteit en veiligheid die ook voor andere kindercentra gelden. Echter, op de twee meest essentiële kenmerken van de kinderopvang, namelijk professionaliteit en stabiliteit, wordt voor de OPC's een uitzondering gemaakt. De participerende ouders hoeven niet aan de strenge opleidingseisen voor kinderopvang te voldoen en het vaste gezichtencriterium wordt ook losgelaten.

De Brancheorganisatie Kinderopvang vindt dit een zorgelijke en onwenselijke ontwikkeling. Net als in het onderwijs en de zorg, geldt ook voor de kinderopvang dat het verschil wordt gemaakt door de (kwaliteit) van degene die het *vak* uitoefent, dus de pedagogisch medewerker. Niet voor niets zijn in de recent ingevoerde Wet IKK extra eisen gesteld aan de kwaliteit van de PM-er. Taalvaardigheid, scholing voor het werken met baby's, mentorschap, begeleiding door coaches en pedagogisch beleidsmedewerkers. In de opleiding voor pedagogisch medewerker staat kennis van de ontwikkeling van jonge kinderen en ontwikkelingsstimulering centraal. Er komt steeds meer wetenschappelijke kennis beschikbaar over de kwaliteit van de groepsbegeleider binnen de kinderopvang als belangrijke basis van de sociale ontwikkeling van kinderen. Kortom, kinderopvang is meer dan opvang, kinderopvang is een *vak*, een *professie*, waarvoor drie of vier jaar lang geleerd wordt, dat geëxamineerd wordt en dat binnen de praktijk voortdurend verder ontwikkeld wordt. Pedagogisch medewerkers zullen nooit de opvoeding van ouders overnemen, maar voegen daar juist iets professioneels aan toe. Het gelijkschakelen van opvang door ouders aan de professionele kinderopvang is wat de BK betreft een sterk signaal van onderschatting en devaluatie naar de pedagogisch medewerker toe, die dagelijks vanuit zijn professionele expertise bijdraagt aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van het (jonge) kind. Er bestaan dan ook grote zorgen over wat een dergelijk signaal met de aantrekkelijkheid van het beroep doet in een sector die bovendien al kampt met grote personeelstekorten.

Voor de uitoefening van deze professionaliteit is stabiliteit van groot belang. De maatregelen Beroepskracht-Kind Ratio, maximale groepsgrootte, het vaste gezichtencriterium en de drie uursregeling voor de "gewone" kindercentra komen voort uit een streven naar verdere stabiliteit. Er wordt streng gecontroleerd door de toezichthouder op de uitvoering van deze maatregelen. Stabiliteit wordt voor kinderen die in een ouderparticipatiecrèche opgevangen worden minder

belangrijk gevonden, zo blijkt uit de voorliggende wetswijziging. Tenminste 1 ouder van elk deelnemend kind moet participeren in de OPC. Uitgaande van de inzet van 1 dag per week per ouder en de BKR van 1 volwassene op 2 kinderen (vanaf 1 jaar), betekent dit dat deze kinderen al 10 verschillende gezichten zullen zien. Eventuele stagiairs en vrijwilligers die ook ingezet mogen worden hebben we dan nog niet meegerekend.

Deze vorm van opvang wordt naar alle waarschijnlijkheid goedkoper dan de reguliere kinderopvang, omdat de inzet van alle volwassenen onbezoldigd plaats dient te vinden. Het gevolg daarvan is een ongelijk speelveld met oneerlijke concurrentie op prijs als gevolg. De kwaliteit wordt hierdoor het kind van de rekening.

De BK neemt aan dat de wetgever er vanuit gaat dat door de eisen die wél gesteld worden aan de OPC's, de groei ervan niet zo'n vaart zal lopen. Echter, de combinatie van "goedkoper", de hardnekkige deeltijdcultuur in Nederland en de niet afnemende segregatie in ons land, zou ertoe kunnen leiden dat OPC's een aantrekkelijk alternatief voor de formele kinderopvang worden voor met name ouderparen met 1 partner (meestal de vrouw) werkend in deeltijd. Liever een dag of middag meedraaien in de OPC waaraan gelijkgestemde ouders deelnemen, dan "je hele salaris naar de kinderopvang brengen". Kwaliteit is dan niet meer leidend, maar de lagere prijs. Daarmee komt de kwaliteit in de kinderopvang onder druk te staan – en is de gelijkschakeling van OPC's aan reguliere kinderopvang feitelijk niets anders dan een bezuinigingsmaatregel op kwaliteit.

Wij zien daarnaast nog een andere maatregel die een onbedoeld, zorgelijk neveneffect kan hebben: de pedagogisch beleidsmedewerker die bezoldigd ingezet mag worden. In principe moeten alle organisatorische taken binnen een OPC onbezoldigd uitgevoerd worden, behalve die van de pedagogisch beleidsmedewerker/coach. Waar ligt de grens tussen het werk van de pedagogisch beleidsmedewerker en ook het overige regelen voor het functioneren van de OPC? De aanschaf van speelmaterialen, de inrichting van de ruimte, de inzet van goede combinaties van ouders, de inkoop van verantwoord voedsel, de inrichting van de buitenruimte. Alles kan geschaard worden onder "pedagogisch beleid". Wie controleert dat en misschien nog wel fundamenteeler: is dat wel controleerbaar? Op het moment dat die grens vervaagt, hoeven de ouders dat niet zelf meer te doen en is er sprake van "gewone" kinderopvang, waaraan vervolgens de twee belangrijkste eisen niet meer gesteld worden.

Als laatste wijst de BK de wetgever erop dat stagiairs ook mogen meewerken in een OPC. Er lijkt hier geen afstemming plaatsgevonden te hebben met het ministerie van OCW of S-BB. Het zal ons inziens namelijk moeilijk zijn voor een OPC om te voldoen aan de criteria om erkend te worden als leerbedrijf.

Samenvattend is de Brancheorganisatie Kinderopvang van mening dat:

- **Ouders ten alle tijden de keuzevrijheid hebben om de vorm van opvang te kiezen die bij hen past of deze zelf te organiseren. Tegenover dat laatste kan echter geen kinderopvangtoeslag staan, omdat OPC's niet voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen die aan kinderopvang gesteld worden.**
- **De wetgever betrouwbaar en consistent beleid moet voeren en geen concurrentievervalsende maatregelen wettelijk mag verankeren. Gedoogbeleid hoeft niet altijd omgezet te worden in "ja", het mag ook gewoon "nee" worden.**